

De Haasnootjes in Addis Abeba

Een nieuwsbrief voor jou!

Nieuwsbrief nr. 6 - april 1997

Ja, wij zijn het met je eens! Jullie ouders hebben nu al vaak genoeg een nieuwsbrief gehad. Deze keer zijn jullie aan de beurt. Het leven in Ethiopië is alles behalve saai. We hopen dat je dat kunt merken in deze brief. Wat gaan we doen? Je vindt hieronder een interview met Joël en Jesse, en ook kun je puzzelen met het Amhaarse alfabet. Onder 'Wist je dat..' lees je dingen die je altijd al had willen weten, en verder gaan we ook in op het raadsel van de verdwenen 'Ark van het verbond'! Oftewel: veel plezier met deze nieuwsbrief - speciaal voor jou!

☺ Wist je dat....☺

- Joël niet naar zomaar een school gaat, maar naar een heuse 'Academy'.
- wij bleekwater niet alleen voor de wc gebruiken, maar ook om ons fruit in schoon te maken.
- je dat fruit dan nog kunt eten ook!
- het Ethiopische geld 'birr' heet (door Joël eens als 'brr' geschreven).
- het Ethiopische alfabet zo'n 275 tekens heeft (dit is geen grapje).
- Jesse ook niet-Ethiopisch eten met zijn vingers wil eten.
- wij dit jaar al Kerst hebben gevierd (Ethiopisch Kerstfeest was namelijk op 7 januari).
- de zon in Ethiopië 13 maanden per jaar schijnt? In de Ethiopische tijdrekening heeft een jaar 13 maanden.
- Holland hier vooral bekend is vanwege voetbal (Ajax en Ruud Gullit zijn favoriet).
- we sinds ons vertrek uit Nederland op 13 verschillende plaatsen geslaper hebben!

Waar is de 'Ark van het verbond' gebleven??

Heb jij je ook wel eens afgevraagd waar de Ark uit de tempel in Jeruzalem is gebleven? In de Bijbel lees je er na Salomo bijna niets meer over. Een oud Ethiopisch verhaal weet dit raadsel op te lossen: de Ark is in Ethiopië! Het zit als volgt. Je hebt vast wel gehoord van de koningin van Scheba; inderdaad zij ging bij koning Salomo op bezoek. Volgens het verhaal kwam zij uit Ethiopië en vond ze koning Salomo wel héél aardig. Terug in Ethiopië werd een zoon geboren, Menelik. Toen hij groot genoeg geworden was, stuurde zijn moeder

hem naar Jeruzalem om met zijn vader Salomo kennis te maken. Het verhaal vertelt dat Menelik zo sprekend op zijn vader leek, dat hij meteen in Jeruzalem als zoon van de koning werd herkend. Na zijn verblijf in Jeruzalem nam Menelik - om één of andere reden - de Ark uit de tempel mee naar Ethiopië. Omdat hem tijdens die reis niets overkwam, is het duidelijk dat het Gods wil was dat de Ark naar Ethiopië zou gaan (aldus het verhaal). De Ark wordt nu nog steeds in een kerk in Ethiopië bewaard - zo zegt men. De enige die weet of dat echt zo is, is de monnik die voor de deur van die kerk staat, en zorgt dat niemand naar binnen gaat! Wat denk jij... zou dit verhaal waar zijn?

Ethiopië in cijfers

Oppervlakte:	1.106.000 km ² (36x NL)
Bevolking:	52 miljoen (in 1995)
Economie:	landbouw (export: koffie)
Inkomen p.p.:	ca. 240 gulden per jaar
Talen:	meer dan 100
Godsdiensten:	- Christendom 58 % - Islam 35 % - Traditioneel 6 % - Niet-religieus 1 %
Bijbelvertalingen:	- hele Bijbel in 8 talen - alleen NT in 11 talen - bijbelgedeelten in 5 talen

Joël en Jesse in Ethiopië

Een gesprek over een deftige school en een kip die bijna is opgegeten.

Hoi Joël, hoe vind je het in Addis?
 Leuk. *Wat vind je dan leuk?* Nou, op de weg zijn. Omdat ik dan veel auto's zie en die maak ik dan van Lego. *Ben je zo vaak op de weg dan?* Bijna elke dag 2 keer: doordeweeks naar school en 's zondags naar de kerk. *Dus jij zit op Bingham Academy? Vertel daar eens wat over.* De school is op een hele grote compound [=terrein]. En we krijgen les in Amhaars, rekenen, computers, tekenen, Engelse taal, geschiedenis en 'social studies'. *Zo, 'social studies'...ze houden daar wel van deftige namen!* Een beetje wel, ja. *Ik hoor je niet over Nederlandse taal?* Bijna elke zaterdag doe ik Nederlandse taallessjes. Eerst had ik er geen zin in,

maar nu wil ik m'n boek uitkrijgen, zodat ik aan een nieuw deel kan beginnen. *Nu we het toch over talen hebben, welke woorden Amhaars ken je al?* Nou, ik ken: 'doro' (kip), 'wusha' (hond) en 'buk' (schaap). *Wat vind je leuk in Ethiopië?* Dat er zoveel vogels zijn om te zien als je naar buiten kijkt. En ook veel vliegtuigen. *En wat vind je minder leuk?* Dat het buiten in de zon meestal heet is. *En dan komt broer Jesse binnen die ook wel wat te vertellen heeft. Hoi Jesse, wat doe jij als papa en mama naar school gaan?* Dan ga ik met m'n vriendjes spelen: Daniël, Belaynesh en Asnako. *Wat doen jullie dan?* In de zandbak of op de swing [=schom-

mel] en een heel eind lopen uit de gate [=poort]. *En waar ga je op zondag naartoe?* Naar mijn school. *Wat doe je daar dan?* We zitten op kleine stoeltjes, en dan gaat de juf iets vertellen. En we zingen 'My God is so strong and so big'. *Eet jij wel eens indjerra [=Ethiopische pannenkoek]?* Ja, met de guard [=bewaker]; elke dag als jullie op school zijn. Maar de soep vind ik een beetje hot. *Eet jij indjerra met een vork?* Je eet toch met je handen?! De guard zegt: je moet met je handen eten! *Vertel je nog wat over de kip?* Wij hadden een kip gekocht en die ging weglopen. En nou is ie in het water en kan ie niet eruit zwemmen en straks gaat ie in de pan. En dan is ie bijna opgegeten.

Amhaars gepuzzel

Als je met het leren van het Amhaarse alfabet begint, dan is dat een heel gepuzzel! Het Amhaars kent zo'n 275 lettertekens. Gelukkig zit er een bepaalde regelmaat in het schrift, zodat je niet 275 aparte tekens hoeft te leren, maar het blijft veel. We geven je hieronder een aantal Amhaarse schrifttekens met daaronder geschreven hoe je ze ongeveer uitspreekt.

አ	ኢ	ቡ	በ	ቦ	ቤ	ባ	ዳ	ደ	ዲ	ሀ	ይ	ገ	ከ	ካ	ኮ	ላ	ና	ን	ኖ	ፖ	ር	ስ	ቴ	ታ	ተ	ት	፣	።
a	i	boe	be	bo	bee	ba	da	de	di	haa	je	ja	k	ka	ko	la	na	n	noo	po	ri	s	tee	ta	te	t	spatie	.

Probeer nu de volgende Amhaarse woorden te ontcijferen! Veel succes.

- ኮካ ፣ ኮላ
- ዳቦ (=brood)
- ቤት (=huis)
- ቡና (=koffie)
- ፖስታ ፣ ቤት (=postkantoor)
- አዲስ ፣ አበባ
- ቡና ፣ ቤት (betekenis kun je nu raden!)
- ቤተክርስቲያን (=kerk)
- ደ ፣ ሀስኖትይስ ፣ ኢን ፣ አዲስ ፣ አበባ። ☺

Een bemoedigend ei!

Je hebt vast wel door dat Amhaars niet echt een gemakkelijke taal is: het schrift is heel anders en ook de woordvolgorde is anders dan bij ons. Dat zie je bijvoorbeeld in het volgende Amhaarse gezegde (het werkwoord komt altijd achteraan in de zin). Deze spreuk wordt ons nogal eens als een bemoediging voorgehouden: bij het leren van een nieuwe taal ga je stap voor stap een stukje vooruit.

ቀስ ፣ በቀስ ፣ እንቁላል ፣ በእግሩ ፣ ይሄዳል።
 stap voor stap een ei op zijn voeten gaat
 Langzaam maar zeker loopt een ei op eigen benen!